

1 Petrus

Alalaha Elle Ngana Nenge Petrus Hasia

¹ Iau Petrus koi ehas ia alalaha nei. Iau Iesus Kristus nena hekulkulonga.

E hasia alalaha nei ke lange NeHalang nena hana mur nenge hesilei hote iri pe tetu lilis rara mana nga kileng hel nga ich. Ana kileng koi nemur: Nge Pontus pe nge Kalasia pe nge Kapatosaia pe nge Eisia pe nge Pitinia. ² Temere NeHalang letena tuanin hot tele nike ke hesilei hote nena hana mur imo pe poia imo ke a pengpeng nga ume nenga Opepengpeng. NeHalang teke a longo taua i pe a lohot ke a lemlem nga Iesus Kristus eina nenga mete ngana.

E teke NeHalang henonou hot tote letena urana ngana lange imo pe poia imo ke atu ke nek toto.

Kulkulalanga Manmanna Ngana

³⁻⁴ Ta hele urana pe ta heto heke NeHalang nenge ara Non Soke Iesus Kristus Temene. NeHalang letena ia ita ke palaungana toto pe tunge maulinga heueu ngana nge ita nga nenge hemaui heke mule Iesus Kristus nga metenga. Ke heueu ta kulkulele petanga nga ure urana ngana mur nenge NeHalang talue nga tapa ke teke nena hana mur reria ia. Ke petanga nemur, imo lape lemo ia, pe ute pele nge lape heporeke ero pe te erue ero pe lape te poreke ero pule. ⁵ Imo letemo manmanna

---

1:2: Rom 8:29; 2Te 2:13
17:11

1:3-4: Kol 1:12

1:5: Ioa 10:28;

nge NeHalang pe nena kerkerenga lape nauela imo ke la het nga etue hetala ngana. Pe lape mene mule imo ke pomanga letena tuanin hot ngana ia lo. ⁶ Imo a amneia ure meena ngana halang nge te lohotot nge imo, pe nga etue nem lape a iech toto. ⁷ Ure meena ngana nemur te henonou hote ke letemo manmanna ngana kerkereng toto nge Kristus ke kokoes pe ele haka toto nga um chalemlem ngana nenge uruna ele haka toto. Um nem te holoa sue nga oan milang ngana ke chalemlem pe i lape poreke mule pe tu ke koko ero. Pe letemo manmanna ngana nem lape poia imo ke a mene hemalmalinga pe te heto heke imo nga etue nenge Iesus Kristus lohot nga mallaha. ⁸ Imo a esia i ero pe mutemo taua i pe heueu nei pule a esia i ero pe letemo manmanna nge i pe iechinga lalalaua imo ke elela. Iechinga nem palaungana toto nga iechinga mur lochloch pe nakura ero toto nge ta hele urume nga harra. ⁹ Imo a iech toto iange a menmene ure nenge letemo manmanna ia – ngana laka nenge NeHalang mene mule imo pe tunge maulinga langa opemo mur.

¹⁰ Nge nike hetatalonga mur te haliu hote NeHalang letena urana toto ngana nga maulinga nenge lohotot nge imo heueu nei. Pe te ume ke kerkereng pe tenau teu la ke nek toto nga maulinga nei ana kue nenge NeHalang lape tunge lange imo. ¹¹ Pe Kristus Opene tu teu luluch nge hetatalonga nemur pe hele lala nge iri nga kue nenge Kristus lape takisia ana melmelenga pe nga hemalma-

---

1:6: Iei 1:2; 1Pi 5:10   **1:7:** Pro 17:3; Zec 13:9; Mal 3:3; Iei 1:3

1:8: Ioa 20:29; 2Ko 5:7   **1:10:** Mat 13:16-17   **1:11:** Psa 22;

Isa 53; Luk 24:26-27

linga palaungana nenge lape mene. Ke iri tenau teu laia pe te tango rara ke nek toto ke te eteia itei toto nenge i Kristus pe ure nem lape lohot nga etue tei toto. ¹² Pe NeHalang hemallaha hote lange iri ke teke reria ume nem lape halaua iri siporia ero, reria ume nem lape halaua laka imo. Ke heueu nei Opepengpeng sio at nga tapa ke hemute hana hel pule ke te haliu hote helenga urana toto ngana lange imo. Pe angkelo mur te teke te etei teu la ke nek toto nga helenga nem pule.

NeHalang Iua Ita Ke Teke Tatu Ke Ta Lemlem

¹³ Ke pomalam, a nauele singimo mur ke nek pe a tatalo ele letemo matana ngana mur ke a poia ume. Pe a talue letemo ke la mana nga petanga nenge lape te tunge lange imo nga etue nenge Kristus lohot nga mallaha pe a kulkulele mene. ¹⁴ Atu ke pomanga NeHalang tutuna mur nenge te longo tautau pe a nanasia lemo poinga nenge nike ana ero. Nge nike letemo matana ero pe a poia poinga poreke ngana nga lememo ngamo. ¹⁵ Pe heueu nei atu ke a lemlem nga ure lochloch ngana nenge a popoia, ke pomange NeHalang nenge iua imo nge tu ke pengpeng. ¹⁶ NeHalang nena helenga nenge tehas sue ke ulolo, hele ke teke, “A lemlem iange Iau e lemlem.”

¹⁷ Imo a heto tememo ia NeHalang nga etue nenge a hetalaulau. Pe NeHalang mutena tau mene mele hel ero. I nanasia poinga elle mana ke amnei teu langa hehei pe hana reria poinga mur lochloch. Ke pomalam, a tutu ke pomanga

---

1:14: Rom 12:2; Epe 2:3; 4:17-18   **1:16:** Lev 11:44-45; Mat 5:48

1:17: Rom 2:11; Hem 2:23

kileng nei lemo kileng toto ia ero koi, pe letemo metentene NeHalang pe a heto hekeke i. ¹⁸ Imo a eteia ke nge nike a nanas mene poinga nemur nenge lemo tete mur te hesue lange imo pe atu ngamo poreke toto. Pe NeHalang mene mule imo nga poinga porekreke ngana nemur. Pe mene mule imo nga ich ana ure ero (nenge pomanga um chalelem ngana nemur nenge ururia haka toto) iange ure nemur lape te poreke. ¹⁹ NeHalang mene mule imo laka nga ure nenge uruna haka toto. Ngana laka nga Kristus eina nenge lemlem toto ke pomanga sipsip nenge ana haleles unne ero pe hana tehun sio mene. ²⁰ NeHalang ala hote tapa pe ich ero kura pe hesilei hot tele Kristus. Pe nga etue hetala ngana nemur Kristus lohote nga mallaha ke halaua imo. ²¹ Ke letemo manmanna ngamo nge NeHalang nem, huna koi nge Kristus nge NeHalang hemaui heke mule i nga metenga pe hemalmalia i. Ke pomalam letemo manmanna ngana pe a kulkulala ngamo tu mana nge NeHalang.

²² Imo a longo taua helenga manmanna ngana ke ulolo pe nga poinga nem a helemlem ia opemo mur ke mutemo tautaua titimo mur. Ol pe letemo tau tote iri nga letemo toto. ²³ Iange NeHalang nena helenga nem, poia imo ke pomanga te hoho mule imo ke a lohote ke imo heueu ngana mule. Pe maulinga heueu ngana nei at nga ure nenge metmete ero, at nga ure nenge tu ke mauiul mana nenge tu ke koko. ²⁴ Iange NeHalang nena helenga

---

1:19: Ume 20:28; Hip 9:12-14   **1:20:** Epe 1:4; 2Ti 1:9-10   **1:21:** Ioa 14:6; Rom 5:1-2   **1:22:** Ioa 13:34; Rom 12:10   **1:24:** Isa 40:6-8

nenge tahas sue ke ulolo, hele ke teke,
 “Hehei pe hana lochloch tepoi
     ke pomalaka nga heilil.
 Pe reria hemalmalinga mur tepoi
     ke pomalaka nga heilil uraurau ana rorana
     mur.
 Heilil mur lape te mete
     pe roraria mur lape te tualolo sio,
²⁵ pe Non Soke nena helenga lape tu ke koko.”
 Helenga nei i helenga urana toto ngana nenge te
 haliu hote lange imo.

2

¹ Ke pomalam a hile poinga poreke ngana mur lochloch nenge amo hengetau nachnai pe a memeleia mele hel reia urelu pe a hele porekreke mele hel pe a penpen ia iri. ² Apoi ke pomange mamau mur. Iri muteria tau tote siu eina nenge tunge maulinga lange iri. Ke pomalam mana, imo mutemo tau tote NeHalang nena helenga. Iange helenga nem lape he kerkereng ia opemo pe letemo manmanna ngana puo ke palaungana pe lape a mene maulinga. ³ Iange NeHalang nena helenga nenge tehas sue ke ulolo, hele ke teke, “Imo a totoia pe a amnei urume ke Non Soke i non nge urana toto.”

Iesus I Um Nenge Maulul

⁴ Ai at nge Non Soke ol. Non Soke i um maulul ngana nenge urana toto nenge NeHalang hesilei hote pe hehei pe hana te teke poreke ke lemeria ero ia. ⁵ Imo pule apoi ke pomanga um mur nenge

te maulul nenge NeHalang hemes nena tunginga ana pele ia, pe a lohot ke imo tunginga ana hana pengpeng ngana mur nenge a popoi tunginga lala nge I. Pe NeHalang Opene tu luluch nge imo pe longala ke mene lemo tunginga mur nga ume nenge Iesus Kristus poia. ⁶ Iange NeHalang nena helenga nenge tehas sue ke ulolo, hele ke teke,

“A naue lo? E hemes sue um e
nga kileng nenge Sion.

Um nem urana toto
pe i um kerkereng ngana ia
nenge ratua ele pele,

Pe mele nenge letena manmanna nge i
lape meia i ero.”

⁷ Ke um nei lohot ke um urana toto ngana nge imo nenge letemo manmanna. Pe iri nenge leteria manmanna ero,

“Um nenge pele ana lelenga mur te hisis ia,
lohot ke i um kerkereng ngana
nenge ratua ele pele.”

⁸ Pe NeHalang nena helenga e pule hele ke teke,
“I um nenge lape poia hehei pe hana ke te
singsingo

pe i um nenge lape poia iri ke te losio.”

Te singsingo iange te longo ole taua helenga urana toto ngana. Pe NeHalang letena tuanin hote iri nike ke lape te poi ke pomam.

⁹ Pe imo hana ana mata nem, NeHalang hesilei hote imo ke nena hana mur ia imo. Pe a lohot ke imo tunginga ana hana mur nenge a umume nge i nge i naungaala ana non, pe a lohot ke imo

---

2:6: Isa 28:16; Epe 2:20

2:7: Psa 118:22

2:8: Isa 8:14

2:9: Deu 7:6; 14:2; Isa 9:2; Ume 26:18; Epe 5:8

hana nge pengpeng pe isipona nena hana mur imo. NeHalang poia imo ke pomai iange teke a haliu hote ure urana ngana mur lochloch, nga nenge mene hote imo nga kileng au ngana ke ateu langa nena lemenga nenge urana toto. ¹⁰ Nge nike, NeHalang nena hana mur imo ero pe heueu nei nena hana mur imo ol. Nge nike NeHalang letena ia imo ero toto pe heueu nei letena toto ia imo.

¹¹ Titik mur pe liliuk mur, imo hana lomona ngana mur mana nga ich nei. Pe e hele ke kerkereng toto lange imo ke a kangkanga toto nga poinga poreke ngana nemur nenge singimo lemene tautaua, iange lape ure nemur tepoi ele lemo kue nenge a lohote ke a urana nga opemo. ¹² Hehei pe hana nenge leteria manmanna ero, ngaria la tetu luluch nge imo pe e hele ke kerkereng toto lange imo ke atu ke nek toto luluch nge iri. Ke nenge teke te hele poreke imo kura lape te naue ure urana ngana mur nge a popoia pe te heto heke NeHalang nga etue nenge Kristus at mule ia.

A Longo Tauga Hehei Pe Hana Nenge Tenau Elele Imo

¹³ Apoi ke pomai nga Non Soke ene: A longo taua iri nemur nenge tenau elele imo nga ich nei. A longo taua naungaala ana non iange i nena kerkerenga ele haka toto. ¹⁴ Pe pule a longo taua hana nemur nenge naungaala nem kulosia iri ke te tunge melmelenga ke te hepengia hehei pe hana nenge te popoi poinga poreke ngana. Pe te poia helenga urana ngana ke te hekerkereng ia

iri nenge te popoi poinga nge urana. ¹⁵ Iange nga NeHalang lemene ngana, teke a poia ure urana ngana mur ke hereng ia hehei pe hana nenge leteria manmanna ero, nga reria helenga pallaklaka ngana mur nenge tetue lala nge imo. ¹⁶ Atu ke apoi tetele mana ol. Pe apoi singimo ia apoi tetele ngamo nem nga poinga poreke ngana e ero. Atu ke pengpeng ke pomanga NeHalang nena ume ana hana mur. ¹⁷ Apoi ke nek lange hehei pe hana lochloch. Mutemo taua titimo mur pe liliumo mur. Atal haka tote NeHalang. Pe a longo taua naungaala ana non.

Ta Nanasia Kristus Ke Ta Takisia Melmelenga

¹⁸ Imo nenge aume manmana nge hana hel, a tung tote imo lange amo aehuna mur pe apoi ke nek toto lange iri. Pe apoi ke pomam lange aehuna nemur nenge te neknek pe te urana lala nge imo pe pule nge nemur nenge tepoi porekreke imo. ¹⁹ Iange mele nenge tepoi poreke pe letena metene NeHalang ke takisia melmelenga, NeHalang lape poi ke urana lange i. ²⁰ Nenge teke a poia poinga poreke ngana e pe te palia imo, lape a mene ute pele nge urana nga nem ero. Pe nenge teke a poia poinga nge urana pe te tunge melmelenga lange imo, NeHalang lape poi ke urana lange imo. ²¹ Pe melmelenga mur te lohotot nge imo iange NeHalang hesilei hote imo ke a nanasia Kristus apena munna nga ana melmelenga nenge takisia. ²² “Kristus poia poinga poreke ngana e ero, pe channanga ia helenga e ero.”

²³ Hehei pe hana te hele poreke i pe hele ala ana ero, pe takisia melmelenga pe tamal hote helenga pele nge teke tuacholia ero. Tung mene ure nem lange NeHalang iange NeHalang amnei teu ngana nga ure mur pengpeng toto. ²⁴ Kristus takisia rera poinga poreke ngana mur nga singina ke laia nga manga toto. Ke pomalam ta hile rera poinga poreke ngana mur pe ta talun ke ta nanas mene poinga nge pengpeng, iange ta mene maulinga nga nena chanchan munna mur. ²⁵ Imo apoi ke pomanga sipsip nenge saleke ke nanasia kue e nge altoto pe heueu nei, NeHalang mene mule imo ke a nanasia naualanga ana non nenge nauelele opemo mur.

3

Hehei Pe Eria Mur

¹ Ke pomalam mana, imo hehei nenge alei a longo taua emo mur. Pe amo hel, eria mur leteria manmanna nga NeHalang nena helenga ero. Pe lemo helenga pele lape hulua iri ero, lemo poinga mur mana lape hulua iri ke leteria manmanna. ² Nga nenge teke te naue imo nge atal heke totote iri pe a nanas tau tote NeHalang nena poinga. ³ Ke pomalam a lule palpalumo ina pe a nene nananga chalemlem ngana pe a heronia hengeron urana ngana mur ke a hemalmal heke imo ero. ⁴ Nakumo urana ngana nenge lape tu ke koko, lohote at laka nga ngamo nenge tu teu nge imo – nge maluch pe tu ke nek manmana pe

---

2:23: Isa 53:7; 1Pi 3:9   **2:24:** Isa 53:5-6; Rom 6:11   **2:25:** Ezk 34:5-6; Mat 9:36; Ioa 10:14; Hip 13:20-21   **3:1:** Epe 5:22   **3:3:** 1Ti 2:9

nakuna urana toto nga NeHalang matana. ⁵ Iange nge nike hehei nenge leteria manmanna nge NeHalang te nanasia poinga nei, ke te hemalmalia ngaria mur nga reria poinga nenge tetu ke nek mana pe te longo tautaua eria mur. ⁶ Ke he Sara poi ke pomam. I longo taua Apraham pe hetue i ke ana naualanga. Pe nenge teke imo hehei mur a poia poinga nge pengpeng pe a mataua ute pele ero lape he Sara tutuna mur laka imo.

⁷ Ke pomalam mana, imo hana nenge a lei, atu luluch nge lemo hehei mur pe letemo ia iri iange iri kikiria ero. Pe a tal heke tote iri pe a poia iri ke nek iange lape imo ul ke a mene NeHalang nena tunginga nenga maulinga. Pomalam ute pele lape poi ele lemo hetalaulaunga ero.

Ta Takisia Melmelenga Nga Rera Poinga Urana Ngana

⁸ Iok laol, e teke imo lochloch ngana atal sue imo pe letemo elle pe letemo ia pekngamo mur ke a amneia melmelenga luluch nge iri pe mutemo tau helel pe anak helel nge imo. ⁹ Nenge teke mele hel tepoi poreke imo, a tuacholia nga poinga poreke ngana e ero. A tuacholia nga nenge a onteia NeHalang ke poi ke urana lange iri. Iange NeHalang iua imo ke nena hana mur imo pe lape poi ke urana lange imo. ¹⁰ Iange NeHalang nena helenga nenge tehas sue ke ulolo, hele ke teke,

“Mele nenge mutena ke teke
tu ke iech manmana
pe teke nena kilanga lohohot ke urana toto,
ana hengetau pal haka sio ia

helenga poreke ngana e ero.

Pe hile tote poinga nenge pallaklaka
nga nena helenga mur.

¹¹ Pe hul rumena ia poinga poreke ngana
pe poia poinga nge urana;
pe tango rara tote tunga nge nek
pe nanas tau tote.

¹² Iange Non Soke nauелеle laka
iri nenge te popoia poinga nge pengpeng
pe longo lala nga reria hetalaulaunga mur.
Pe Non Soke letena inin tautaua
iri nenge te popoi poinga poreke ngana.”

¹³ Nenge teke mutemo toto ke a teke a poia
poinga nge urana, itei lape poi poreke imo? ¹⁴ Pe
nenge teke a amneia melmelenga nga poinga
urana ngana nenge a poia, NeHalang lape poi ke
urana lange imo. “A mataua mele ero pe letemo
meena ero.” ¹⁵ Pe a heto heke Kristus pe a talue i
ke i Non Soke nga letemo. Pe kokoes a tatalo ala
ke a tuachol ia iri nenge te onteitei ia imo nga ure
nenge a kulkul elele, pe a tuacholia reria onteinga
nga poinga nge urana. ¹⁶ A kangkanga toto nga
poinga poreke ngana, pomalam lape a hemeia
iri nenge te hele porekreke imo nga lemo poinga
urana ngana mur nenge at nge Kristus. ¹⁷ Nenge
teke NeHalang lemene, ta takisia melmelenga nga
rera poinga urana ngana mur, pe nem urana
nga nenge ta takisia melmelenga nga rera poinga
poreke ngana mur. ¹⁸ Iange Kristus poia poinga
poreke ngana e ero pe I mete ke elle mana pe ero
ol. Mete ke saua ita lochloch rera poinga poreke

ngana mur pe mene ita ke tala nge NeHalang. Kristus i non toto pe te hune i ke singina mete ke manmanna. Pe NeHalang Opene hemaui heke mule i ke tu ke maui. ¹⁹ Ke NeHalang Opene nem poia i ke la haliu hot lange ope nemur nenge tetu nga tuele au ngana ²⁰ iange ope nemur te longo ole taua NeHalang nge nika nga etue nenge Noa. Pe NeHalang kulele menmene iri nga etue nenge Noa umumeia nena imot. Pe hehei pe hana iri rahtele mol mana teteu nga imot nem ke te eleis maui ngaria nga ech. ²¹ Pe ech nem heilangia henuninga nenge hemaui imo, pe i henuninga nenge lomo sue much nga singimo ero. I helenga kerkereng ngana nenge hehei pe hana te poia lange NeHalang nga hulua mataria ke te teke te nanasia Iesus Kristus iange NeHalang hemaui heke mule i nga metenga ke ulolo. ²² Pe Iesus Kristus lohaka langa tapa ke are nga NeHalang ilina ele nenga pen tamalmal lo. Ke heueu nei nauele lochloche angkelo mur pe angkelo nemur nenge pingaria iuiu nga reria kerkerenga mur.

4

Ta Hulua Rera Poinga Mur Pe Tatu Mana Nge NeHalang

¹ Kristus amneia melmelenga nga singina ke halaua ita, ke pomalam a tatalo ala pe ames ke kerkereng ke a takisia melmelenga pule ke pomange i. Iange i nenge takisia melmelenga nga singina nem, lemene ero toto poinga poreke ngana ol. ² Imo a tutu ia singimo nga ich kura pe

nga etue unne nenge tu nei ol, ames ke kerkereng ke a nanas mene NeHalang lemene ngana. Pe poinga poreke ngana nemur nenge hehei pe hana muteria tautaua, a nanasia ero. ³ Iange nge nike a nanas mene poinga nenge hana nenge te eteia NeHalang ero te popoia ke mala toto. Ngana laka poinga nemur nenge: A salaulau, a nanas mene singimo lemene ngana mur, a inin ke amo hauaua, a inin ech kerkereng ngana pe a popoi poinga poreke ngana pe a heto hekeke ae tapuna mur. ⁴ Pe iri nenge te eteia NeHalang ero nem, te hele poreke imo iange te ruraia imo nge a koko teu luluch nge iri ero pe a poia poinga poreke ngana nemur ero ol. ⁵ Pe iri siporia lape te hele ala toroi aria lange i nenge tatalo ala ke amnei teu langa iri nenge te maulul pe iri nenge te mete reria poinga mur. ⁶ Iri nenge te mete te longe helenga urana toto ngana ke ulolo pe lape te amnei teu lange iri nga reria poinga mur nenge tetu ke te maulul pe te popoia. Ke het pe operia mur tela ke tetu luluch sapele nge NeHalang.

Ta Poia Ume Nga Tunginga Nenge NeHalang Tunge At Nge Ita Kenek

⁷ Ure lochloch te hetala ngaria heroi lo. Ke pomalam a rahit ele letemo tuanin ngana ke song ke mallaha ol pe ute pele poi ele a hetalaulau ngamo ero. ⁸ Ure nenge palaungana toto, ngana laka nenge mutemo tau tote pekngamo mur iange nenge teke mutemo taua pekngamo mur, letemo metene reria poinga poreke ngana mur ero ol. ⁹ A

4:3: Epe 2:2-3   **4:5:** Ume 10:42   **4:7:** Rom 13:11-12   **4:8:** 1Pi 1:22   **4:9:** Hip 13:2

long teua hehei pe hana nga lemo pele pe a poi helenga loulou ia ero. ¹⁰ NeHalang tunge tunginga kuenkuena ngana mur lange imo elle pe elle ke a halaulaua hehei pe hana, ke pomalam a nauuele tunginga nemur ke nek. ¹¹ Ke nenge teke mele mene tunginga nenge haliunga ana, iok, o haliu hotote NeHalang nena helenga mur. Pe mele nenge mene tunginga nenge ume ke halaulaua hehei pe hana, o popoia ume nem nga NeHalang kikina ngana nenge tunge lala nge iong. Nenge teke a poi ke pomai lape hehei pe hana te heto heke NeHalang nga ure lochloch ngana nenge Iesus Kristus poia, pe te heto heke ene nga kikina ngana ke koko. Manmanna.

Ita Kristus Nena Hana Mur Ta Takisia Melmelenga Ke Pomange I

¹² Titik mur pe liliuk mur, a ruraia melmelenga poreke ngana nenge lohotos ke ollaka hotote imo nem ero. ¹³ A iech mana iange a takisia melmelenga nem ke pomange Kristus nge takisia melmelenga. Pe lape a iech toto ol nga etue nenge at muleia kikina ngana pe ene nenge palaungana toto song hot nga mallaha. ¹⁴ Imo a nanasia Kristus pe a rahite ene. Pe nenge teke hehei pe hana te hele poreke imo a iech mana, iange NeHalang Opene nenge kikina toto pe ene nenge palaungana toto, tu luluch nge imo. ¹⁵ Hana hel te takisia melmelenga iange te poia poinga nemur: Te hunun hana pe te kemkeme pe te heporeke hehei pe hana tetu ngaria. Nenge teke o takisia

melmelenga nga poinga nenge pomachmau, o meia iong mule iange iong sipom o poia. ¹⁶ Pe nenge teke letem manmanna nge Kristus pe te poia melmelenga ke lohot nge iong o meia iong nga nem ero. O heto heke NeHalang nga nem iange te hetue imo ke ‘Kristus nena hehei pe hana mur’. ¹⁷ Iange etue nenge NeHalang amnei teu lala nga hehei pe hana reria poinga mur lohot lo pe lape talune ume nem nge nena hana mur ita. Ol pe pomere nge hehei pe hana nenge lemeria ero nge te longo taua NeHalang nena helenga urana toto ngana? ¹⁸ Iange NeHalang nena helenga nenge tehas sue ke ulolo, hele ke teke,

“NeHalang mene mule nena hana mur
 pe poia iri ke te pengpeng nga matana.
 Pe nenge teke iri te takisia ure meena ngana mur
 nga kue nem
 lape pomere nge iri nenge tehul rumeria ia
 NeHalang
 pe iri nenge te popoi poinga poreke ngana?
 Iri lape te poi ke pomere toto?”

¹⁹ Ke pomalam iri nenge te amneia melmelenga nga NeHalang lemene ngana, urana nge te tung tote iri lange NeHalang iange i ala hote iri. Pe i lape nanasia nena helenga ke halaua iri ke pomanga hele ngana ia.

5

Almasinga Ana Hana Mur Aria Ume

¹⁻² Imo lape a mene hemalmalinga palaungana nenge Kristus nenge NeHalang lape hemallaha

hote, pe iau lape e mene pule pe iau almasinga ana non pe e naue Kristus nge takisia ana melmelenga mur. Ke pomalam e teke e hekerkereng ia almasinga ana hana mur nenge tetu luluch nge imo. E hele ke kerkereng toto lange iri ke pomai koi:

A nauele NeHalang nena hana mur ke nek ke pomange hana nenge tenau elele sipsip mur. A poia ume nem nga lememo ngamo ke pomanga NeHalang lemene ngana pe a poia ke pomanga mele ech imo ia ero. Pe a poia nga mutemo ngamo nga umtutuna ero, a poia nga lememo ngamo toto nenge a teke aume mana. ³ NeHalang talue nena hana mur ke teke a nauele iri, pe a mene lemo put pe a keres ke a teke te nanas tau mene lemo ngamo ero. Imo muka ia poinga urana ngana ke a henonou hote lange iri ke te nanasia. ⁴ Pe nga etue nenge Naulanga Ana Non Nenge Soke Toto puris, lape tunge maulinga ke koko ana iengien-gka lange imo. Pe iengiengka nem nakuna urana toto ngana lape het sio mule ero ol.

⁵ Pe imo lolomele mur a longo taua amo almasinga ana hana mur, pe imo lochloch ke atal sue imo lala nge imo elle pe elle. Iange NeHalang nena helenga nenge tehas sue ke ulolo, hele ke teke,

“Hana nenge tetal hekeke iri,

NeHalang nena ngarang mur ia iri.

Pe hana nenge tetal susue iri,

NeHalang poi ke urana toto lange iri.”

5:3: 2Ko 1:24; Pil 3:17; Tit 2:7

5:5: Pro 3:34; Epe 5:21; Iei 4:6

⁶ Atal sue imo nga NeHalang matana iange i kikina ngana halang nge lape halaua imo, pe lape heto heke imo nga etue nenge isipona talue ke teke poia. ⁷ A tunge letemo meena ngana mur lochloch lange i iange i poi ke nek lala nge imo.

⁸ A tatalo ala pe anau ala amo ke nek iange lemo ngarang Satan, poi ke pomanga huros inolo e nenge ene laion ke alngana onrungrung pe i rarara ke tangtango mele hel ke teke hunune iri.

⁹ Pe imo ase i heke i ero, ames ke kerkereng nga letemo manmanna ngana iange a eteia ke titimo mur nenge leteria manmanna nga kileng lochloch ngana nga ich, te amneia melmelenga nenge pomam pule.

¹⁰ Pe NeHalang nenge poi ke urana toto atat nge ita, iua imo nga ume nenge Kristus poia ke atu luluch nge i nga nena lemenga palaungana nenge tu ke koko. Pe imo lape a takisia melmelenga nga etue choro ngana mana, ke het pe NeHalang isipona lape almas heke mule imo pe hekerkereng ia letemo manmanna ngana pe poia imo ke ames ke kerkereng pe poia imo ke atu ke kerkereng nge Kristus. ¹¹ I toro mana kikina ngana tu ke koko. Manmanna.

Helenga Hetala Ngana Mur

¹² Iau e naue ke tira Sailas nanas tau tote Non Soke. Pe i halaua iau ke hasia lek helenga chonna nei, nenge e hele pe e hekerkereng ia imo nge NeHalang nge i non nge poi ke urana toto at nge ita. Ke pomalam ames ke kerkereng nga

---

5:6: Mat 23:12; Luk 14:11; Iei 4:10   **5:7:** Mat 6:25-30   **5:8:**
 1Te 5:6   **5:9:** Epe 6:11-13; Iei 4:7   **5:12:** Ume 12:2, 25; 13:13;
 15:22, 37-40

nei. ¹³ NeHalang hesilei hote nena hana mur nge Papilon (Rom) pule ke tetu teu nga NeHalang nena mata ke mange imo. Pe iri te hekule reria apalanga lange imo pule. Pe Makus nenge poi ke manga tuk ia toto hekule nena apalanga lange imo pule. ¹⁴ A sisa perimo luluch nge pekngamo mur pe a poia nga NeHalang ene. E hetalaulau amo ke imo lochloch ngana nenge a nanasia Kristus atu ke nek. Ngana laka lom.

**Tomunga Hel Heueu Ngana
Genesis and the New Testament in the Lote Language
of Papua New Guinea
Buk Stat na Nupela Testamen long tokples Lote long
Niugini**

copyright © 2009, 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Lote

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-11-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Nov 2022

89f57add-4ab2-5e6d-af7e-7ec7955d8f95